

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 11Co/33/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822203650
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr Eva Vékonyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3822203650.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Vékonyovej a členov senátu JUDr. Aleny Radičovej a Mgr. Marka Anovčina, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. B., E. XXX/XX, právne zastúpený: JUDr. Matej Valjent, advokát, so sídlom Partizánske, Jesenského 232, proti žalovaným: 1/ D. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., F. G. XXX/X, právne zastúpený: TAKÁČ LEŠAL s.r.o., so sídlom Sereď, Námestie republiky 4466/11, IČO: 54 511 071, 2/ H. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. D. H., D. XXX/X, 3/ C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., G. XX, 4/ A. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. C. - D., J. XXX/X, 5/ L. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., N. XXXX/X, 6/ A. J. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. D. H., J. XX/XX, 7/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. D. H., O. XXX/X, 8/ P. D., nar. XX.XX.XXXX, Q. R., E. XXX/XX, 9/ A. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. D. H., Q. D. XXX/XX, 10/ A. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. S. XXX, právne zastúpená: TAKÁČ LEŠAL s.r.o., so sídlom Sereď, Námestie republiky 4466/11, IČO: 54 511 071, 11/ M. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. Q. Q., C. XXX, 12/ D. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. U. XX, 13/ M. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. D. H., Q. D. XXX/XX, o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza, č. k. 19C/35/2022-231 zo dňa 15. apríla 2024, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaným 1/ až 13/ sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti na parcele registra EKN číslo XXX/X- trvalý trávny porast o výmere 50458 m2, zapísanej na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Prievidza, katastrálny odbor, okres Prievidza, obec I. D. H., katastrálne územie I. D. H.. Súd prvej inštancie po začatí konania zistil, že na Okresnom súde Prievidza sa pod spisovou značkou 11C/26/2019 už vedie konanie s rovnakým predmetom sporu a totožnými stranami a po tomto zistení konanie zastavil podľa § 159 CSP v spojení s ust. § 161 ods. 2 CSP. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že konanie vedené pod sp. zn. 11C/26/2019 začalo dňa 27.09.2019, pričom žalobcom je M. T. (právne zastúpený JUDr. Matejom Valjentom) a samotná žaloba smeruje proti ostatným podielovým spoluvlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. Žaloba v konaní vedenom pod sp. zn. 19C/35/2022 bola doručená Okresnému súdu Prievidza dňa 30.09.2022. V tomto prípade je žalobcom A. B., právne zastúpený JUDr. Matejom Valjentom a žaloba taktiež smeruje proti ostatným podielovým spoluvlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. Na základe uvedeného súd prvej inštancie uzavrel, že konanie vedené pod sp. zn. 11C/26/2019 začalo skôr, predmet sporu je totožný (zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemku EKN č. XXX/X v k. ú. I. D. H.) a je vedené medzi tými istými stranami sporu (s tým, že v konaní sp. zn. 11C/26/2019 je žalobcom M. T., ktorý je v konaní sp. zn. 19C/35/2022 žalovaným 13/ a v konaní pod sp. zn. 19C/35/2022 je žalobcom A. B., ktorý je v konaní sp. zn. 11C/26/2019 t. č. žalovaným 5/).

2. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že prekážka začatej veci (litispendencia) je daná, ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republike je začaté konanie, ktoré má rovnaké strany, rovnaký predmet sporu a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Konanie o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva v zmysle § 142 Občianskeho zákonníka je iudicium duplex, a teda účastníci na oboch stranách majú tak postavenie žalobcu, ako aj postavenie žalovaného, pričom súd nie je viazaný návrhmi účastníkov, pretože spôsob vyporiadania vyplýva priamo zo zákona. Okrem konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva ide napríklad aj o konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Súd prvej inštancie uviedol, že podaním žalobného návrhu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je uplatnené nielen právo žalobcu, ale súčasne aj právo žalovaného na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva súdom. Poukázal na to, že žalobca sa mohol ním navrhovaného spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva domáhať v konaní sp. zn. 11C/26/2019 a nie podávať novú žalobu o tom istom predmete sporu. Je absurdné, aby na súde prebiehali medzi tými istými sporovými stranami dve konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k tej istej nehnuteľnosti, ktoré by mohli viesť k odlišnému rozhodnutiu. Vzhľadom na vyššie uvedené súd konanie zastavil. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP. Žalobca tým, že podal na súd žalobu s predmetom konania totožným s tým, o ktorom bolo už skôr začaté konanie, procesne zaviniť zastavenie konania, a preto majú žalovaní 1/ až 13/ nárok na náhradu trov konania. O výške trov súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca včas odvolanie, v ktorom poukázal na to, že aj keď je predmetom konaní vedených na Okresnom súde Prievidza zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k pozemku EKN XXX/X v k. ú. I. D. H., tak v týchto jednotlivých konaniach je vždy iný žalobca. Každý z týchto žalobcov v konaní, ktoré inicioval, žiada reálne rozdelenie nehnuteľnosti, ale iným spôsobom. Jednotlivé žaloby teda majú iný žalobný petit. Na základe uvedeného žalobca uzavrel, že nejde o totožný predmet konania, keď v dvoch rôznych konaniach dvaja odlišní podieloví spoluvlastníci rovnakej parcely žiadajú jej rozdelenie, avšak chcú odčleniť odlišné časti pôvodnej parcely č. XXX/X. Okrem toho mal za to, že nie je možné od rôznych podielových spoluvlastníkov žiadať, aby podávali spoločnú žalobu. Zdôraznil, že pri posudzovaní totožnosti predmetu sporového konania sa berú do úvahy dva aspekty, a to žalobný petit a skutkový základ, z ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok. V danej veci je žalobný petit úplne odlišný od žalobného petitu v konaní vedenom pod spisovou značkou 11C/26/2019. V týchto konaniach si žalobcovia uplatňujú odlišné hmotnoprávne nároky, čo je zrejme z toho, že každý zo žalobcov žiada reálne odčleniť inú časť pôvodnej parcely č. XXX/X.

4. Okrem toho žalobca uviedol, že súd mohol veci spojiť na spoločné konanie. Zdôraznil, že zastavením konania súd porušil jeho ústavné práva a ide o stav denegatio iustitae. Poukázal na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva. V závere namietal nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, ktoré považoval za nejasné, nezrozumiteľné a zmätočné. Z týchto dôvodov žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil podľa § 365 ods. 1 pís. b), d), e), f), h) CSP a vec vrátil na nové prejednanie.

5. Žalovaní sa k odvolaniu nevyjadrili.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný, postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Predmetom konania je posúdenie existencie prekážky litispencie za situácie, že na Okresnom súde Prievidza sú vedené dve konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k tej istej nehnuteľnosti, ktorých sa zúčastňujú všetci podieloví spoluvlastníci spoločnej nehnuteľnosti. Konania sa odlišujú osobou žalobcu. Žalobca v konaní vedenom pod spisovou značkou 19C/35/2022 je súčasne žalovaným v konaní vedenom pod spisovou značkou 11C/26/2019. Uvedené žalobca v podanom odvolaní nespochybuje a nenamietá. V oboch konaniach pritom žalobcovia žiadajú nehnuteľnosť reálne rozdeliť, avšak v žalobnom petite navrhujú rozdielne reálne rozdelenie.

8. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne uviedol, že predmetom konania, ktoré súd zastavil z dôvodu prekážky litispendencie je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktoré má povahu tzv. iudicium duplex. O spory označované ako iudicium duplex ide vtedy ak účastníci na oboch stranách majú tak postavenie žalobcu, ako aj postavenie žalovaného, a v ktorých súd nie je viazaný návrhmi účastníkov, pretože spôsob vyporiadania vyplýva priamo zo zákona.

9. Súd prvej inštancie ďalej správne uviedol, že aj pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva vyplýva spôsob vyporiadania zo zákona a súčasne účastníci majú postavenie strany žalobcu ako aj žalovaného, čo sa prejavuje najmä tým, že podaním žalobného návrhu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je uplatnené nielen právo žalobcu, ale súčasne aj právo žalovaného na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva súdom; a taktiež jeho právo na súdnu ochranu v tejto veci.

10. Z vyššie uvedeného vyplýva, že aj v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktoré je vedené na Okresnom súde Prievidza pod spisovou značkou 11C/26/2019 má žalobca de facto postavenie žalobcu aj žalovaného. Nič mu nebráni uplatňovať si v tomto konaní vlastné návrhy týkajúce sa spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Jeho postavenie mu nebráni navrhnúť konkrétne reálne rozdelenie vecí, rozdielne od toho, ktoré navrhuje osoba, ktorá žalobou iniciovala začatie konania. Aj keď žalobca nepodal žalobu, ktorá je vedená pod spisovou značkou 11C/26/2019, môže v konaní uplatňovať svoje práva tak, aby chránil svoje záujmy a presadzovať svoje návrhy na rozdelenie vecí. Pokiaľ však ide o spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva, súd nie je viazaný žalobným petitom a ani inými riadne uplatnenými návrhmi strán sporu. Konajúci súd bude pri rozhodovaní o reálnom rozdelení vecí prihliadať k jej účelnému využitiu a bude dbať na to, aby rozdelením nevznikli nefunkčné celky alebo aby pomer rozdelených vecí svojou veľkosťou nebol vo výraznom nepomere k veľkosti pôvodných podielov. Ako už bolo uvedené, návrhmi strán sporu však nebude viazaný, a preto zastavením konania neprichádza k žiadnemu porušeniu ústavných práv žalobcu a stavu denegatio iustitiae. Aj v konaní vedenom pod spisovou značkou 11C/26/2019 si môže žalobca uplatňovať všetky svoje práva a brániť svoje záujmy.

11. Odvolací súd záverom zdôrazňuje, že nebolo sporné, že na Okresnom súde Prievidza sa vedú dve konania s totožnými účastníkmi konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti – pozemku EKN č. XXX/X v k. ú. I. D. H.. V týchto súčasne prebiehajúcich konaniach je teda daná jednak totožnosť predmetu konania, ako aj strán konania. V oboch konaniach súd rozhoduje o zrušení a vyporiadaní toho istého podielového spoluvlastníctva medzi tými istými osobami. Títo podieloví spoluvlastníci majú v prebiehajúcim konaní vzhľadom na charakter veci (iudicium duplex) postavenie žalobcu aj žalovaného. Pri posudzovaní totožnosti predmetu konania nie je možné vychádzať z toho, či žalobcovia uplatňujú totožný žalobný petit v časti navrhovaného spôsobu vyporiadania, keďže v tejto časti nie je súd žalobným návrhom viazaný.

12. Zastavením konania pre prekážku litispendencie súd prvej inštancie zabránil tomu, aby sa viedli dve konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k rovnakej nehnuteľnosti, čo je jednak neúčelné, ako aj v rozpore so zákonom. Keďže procesný predpis vylučuje, aby sa viedli o tej istej veci dve konania, nebol dôvod ani na spojenie vecí. Odvolací súd pritom opakovane zdôrazňuje, že zákon dáva žalobcovi možnosť realizovať svoje práva aj v skôr začatom konaní o zrušenie a vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Nič mu nebráni, aby v tomto konaní odôvodnil, prečo je práve jeho návrh na rozdelenie vecí účelný.

13. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nebolo podané dôvodne a rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 CSP, tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa ust. § 255 CSP v spojení s § 262 a § 396 CSP, keď vzhľadom k výsledku takto skončeného odvolacieho konania boli plne úspešní žalovaní, a preto by im patrila plná náhrada trov odvolacieho konania. Odvolací súd však, berúc do úvahy skutočnosť, že žalovaní boli v odvolacom konaní pasívni a žiadne trovy konania im nevznikli, postupujúc v súlade so zásadou hospodárnosti konania (čl. 17 Základných princípov CSP) rozhodol tak, že im náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).